

ตำนานมังกรสี่โบราณ

ตามความเชื่อของชาวจีนโบราณนั้น จะมีสัตว์ศักดิ์สิทธิ์อยู่ 4 ชนิด คือ กิเลน หงส์ เต่า และมังกร โดยชาวจีนจะเชื่อถือกันว่ามังกรนั้น เป็นสัตว์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในบรรดาสัตว์ทั้ง 4 ชนิดนั้น มังกรจีนหรือที่ชาวจีนเรียกกันว่า "เล้ง-เล่ง-หลง-หลง" ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของการออกเสียงของในแต่ละท้องถิ่น ชาวจีนถือว่ามังกรนั้นเป็นสัญลักษณ์ของพลัง อำนาจ ความยิ่งใหญ่ และเพศชาย ตามตำราดึกดำบรรพ์ของจีนกล่าวกันว่า มังกรจีนนั้น ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในสมัยของ พระเจ้าฟูฮี้,ฟูซี่ หรือฟูयी

(หรือเมื่อประมาณ 3,935 ปีก่อนพุทธกาล) ประมาณ 6,500 ปีมาแล้ว ก่อนโคโรลียิปต์ มีตำนานกล่าวกันว่า มีมังกรอยู่ตัวหนึ่ง เป็นเจ้าเหนือ่านน้ำทั้งปวงเป็นระยะเวลาหลายพันปี ซึ่งแท้จริงแล้วมังกรตัวนั้นก็คือ พระเจ้าฟูฮี้ แปลงร่างนั่นเอง

พระเจ้าฟูฮี้เป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นอย่างมาก เป็นพระเจ้าผู้สร้างหลักธรรมแห่ง หยิน-หยาง เป็นธรรมะอันแรกในโลก

ทรงคิดประดิษฐ์ของหลายสิ่งหลายอย่าง เช่น "เปีย-ก่วย" หรือ ยันต์แปดทิศ อีกทั้งยังทรงเป็นผู้กำหนดการที่ให้ชายหญิงมีการหมั้นหมายกันเป็นคู่ครองอีกด้วย (ชาย1คน แต่งงานกับหญิง1คน)

ในหนังสือประวัติวัฒนธรรมจีนได้กล่าวกันว่า มังกรนั้นได้ถือกำเนิดขึ้นในสมัยพระเจ้าอั้งตี้ พระเจ้าอั้งตี้, อั้งตี้ หรือหวงตี้

ทรงเป็นกษัตริย์ผู้รวบรวมแผ่นดินจีนไว้เป็นผืนเดียวกัน โดยพระองค์ได้ทรงสร้างจินตนาการรูปมังกรขึ้นมา จากการรวมสัญลักษณ์

ของเผ่าต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มังกรกลายเป็นสัญลักษณ์ที่ว่าเผ่าต่าง ๆ ได้รวมกลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ตามตำนานกล่าวไว้ว่าเมื่อ

พระเจ้าองค์ที่สี่สิ้นอายุไข ก็มีมังกรจากฟ้าลงมาจับพระองค์และพระมเหสีขึ้นไปเป็นเซียนบนสวรรค์ โดยบางตำราได้กล่าวว่าพระองค์นั้นเป็นหวงตี้องค์เดียวกับที่ได้เป็นเจ้าสวรรค์ หรือเง็กเซียนฮ่องเต้ในเวลาต่อมา เพราะเหตุนี้ชาวจีนจึงถือว่ามังกรเป็นสัตว์ศักดิ์สิทธิ์และเป็นเทพเจ้าในตำนานที่จะนำมาซึ่งอายุยืนยาว ความเจริญรุ่งเรือง โชคลาภวาสนา และจากสัญลักษณ์ของจักรพรรดิและอำนาจอันยิ่งใหญ่ของฮ่องเต้ ตำนานมังกรของจีนได้ซึมซาบเข้าไปในวิถีชีวิตของชาวจีนโบราณ และกลายมาเป็นวัฒนธรรมของชาวจีนตราบนานถึงทุกวันนี้ มังกรจีนได้กลายมาเป็นสัญลักษณ์ของความยิ่งใหญ่ ความดีงาม และอำนาจบารมี ชาวจีนจะมีการบวงสรวงมังกรเป็นพิเศษทุกวันที่ 1 และ 15 ของทุกเดือน ศาลเจ้าและแท่นบูชามังกรยังคงปรากฏให้เห็นตามชายฝั่งทะเลและริมฝั่งแม่น้ำในหลาย ๆ ส่วนของจีนและดินแดนตะวันออกไกล เพราะมังกรจีนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในน้ำ โบสถ์กลางน้ำในประเทศญี่ปุ่นกลายมาเป็นแหล่งแวะพักที่ได้รับความนิยมของผู้แสวงบุญซึ่งสวดอ้อนวอนต่อมังกร ตำนานของชาวจีนตำนานหนึ่งบันทึกไว้ว่า มังกรจีนเพศผู้และเพศเมียเคยแต่งงานกับมนุษย์และลูกหลานของมังกรจีนก็กลายมาเป็นผู้ปกครองที่ยิ่งใหญ่ที่สุด จักรพรรดิญี่ปุ่นที่ชื่อ ฮิโรฮิโตะ สืบสาวต้นตระกูลของตนเองย้อนหลังไปจนถึง 128 รุ่น ซึ่งก็คือ เจ้าหญิง Fruitful Jewel ลูกสาวของราชามังกรแห่งท้องทะเลลึก จักรพรรดิของหลายประเทศในเอเชียอ้างว่าตนเองก็มีบรรพบุรุษเป็นมังกร ซึ่งก็ทำให้มีความคิดที่ว่าทุกสิ่งที่ใช้จะต้องประดับด้วยมังกรเช่น บัลลังก์มังกร เสื้อคลุมมังกร เตียงมังกร เรือมังกร การที่ชาวจีนถือว่าจักรพรรดิเป็นมังกรเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ชาวจีนมีความเชื่อว่าจักรพรรดินั้นสามารถทำให้ตนเองกลายเป็นมังกรได้

มังกรกลายมาเป็นส่วนสำคัญของชีวิตของผู้คนชาวจีน ในรูปของเทพเจ้าจากสรวงสวรรค์ อย่างที่ชาวโลกได้รู้จักกันเป็นอย่างดีคือ Sheng Chi มังกรจีนคือผู้ที่ยอมสละชีวิตและพลังของตนออกมาในรูปของฤดูกาลของชาวจีนแผ่นดินใหญ่ มังกรจีนเป็นผู้นำน้ำมาจากฝน ความอบอุ่นจากดวงอาทิตย์ สายลมจากทะเลและผืนดินจากโลก มังกรเป็นตัวแทนของพลังที่ยิ่งใหญ่แห่งธรรมชาติ พลังอำนาจสูงสุดของโลกบางครั้งเราอาจพบมังกรจีนในรูปสัญลักษณ์ของเทพเจ้าแห่งการปกป้องและคุ้มครอง พวกมันถูกยกย่องให้เป็นสิ่งมีชีวิตที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

เหนือกว่าสิ่งมีชีวิตทั้งหมด พวกมันสามารถอาศัยอยู่ในทะเล บินขึ้นไปถึงสวรรค์ และขุดตัวบนพื้นดินในรูปของงูเขา ในหมู่ของสิ่งมีชีวิตในเทพนิยายทั้งหลาย มังกรสามารถปิดเป่าวิญญาณที่ชั่วร้าย ปกป้องผู้บริสุทธิ์และทำให้ผู้ที่ถือเครื่องหมายของพวกมันรอดพ้นจากภัยอันตรายต่างๆ นานาได้ มังกรจีนถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์แทนความโชคดีสูงสุด

มังกรจีนกับปีนักษัตร

ความเชื่ออย่างแปลกประหลาดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับมังกรของคนจีน คือการผสมข้ามสายพันธุ์ระหว่างสัตว์ต่าง ๆ เช่น ช้างหมูและม้า ซึ่งถือว่าเป็นสัตว์เหล่านี้เป็นเชื้อสายของมังกรเช่นกัน คนจีนใช้มังกรเป็นสัตว์สัญลักษณ์แทนปีมะโรงซึ่งจะแตกต่างกับคนไทยที่ใช้พญานาค บางท่านกล่าวว่าปีนักษัตรเกิดสมัยพระพุทธเจ้า[ใครกล่าว?] จีนคือผู้ที่คิดค้นแรกเริ่มตั้งแต่ราว 2,700 ปีมาแล้ว หรือภายหลังราชวงศ์โจวตะวันออกเล็กน้อย หลักฐานที่ยืนยันการคิดริเริ่มของจีนปรากฏอยู่บนแจกันสำริด ที่จัดแสดงอย่างถาวรอยู่ในพิพิธภัณฑสถานพระราชวังแห่งชาติไทเป ประเทศไต้หวัน ภายในห้องแสดงสำริดโบราณ การผสมข้ามสายพันธุ์ของมังกรนั้น ลูกหลานของมังกรได้แก่ ม้ามังกรในวรรณคดีไทยเรื่องพระอภัยมณีของไทยและเขมร ส่วน

หมูและช้างนั้นภาคเหนือของประเทศไทยนั้น นับเป็นปีนักษัตรคือ ชวด ฉลู ขาล เกาะ มะโรง มะเส็ง มะเมีย มะแม วอก ระกา จอ กุน ทางภาคเหนือใช้ช้างแทนสัตว์สัญลักษณ์ปีกุน ซึ่งไม่ใช่หมู สำหรับปลายนักษัตรนั้น จีนคือผู้ที่คิดค้นแรกเริ่มตั้งแต่ราว 2,700 ปีมาแล้ว หรือภายหลังราชวงศ์โจวตะวันออกเล็กน้อย หลักฐานที่ยืนยันการคิดริเริ่มของจีนปรากฏอยู่บนแจกันสำริด ที่จัดแสดงอย่างถาวรอยู่ในพิพิธภัณฑสถานพระราชวังแห่งชาติไทเป ประเทศไต้หวัน ภายในห้องแสดงสำริดโบราณ

ชนิดของมังกรจีน

1 มังกรสวณนิเป็นมังกรที่ใช้สลักบนบัลลังก์ขององค์พระประติมากรรม และใช้แทนฐานรูปสิ่งใด

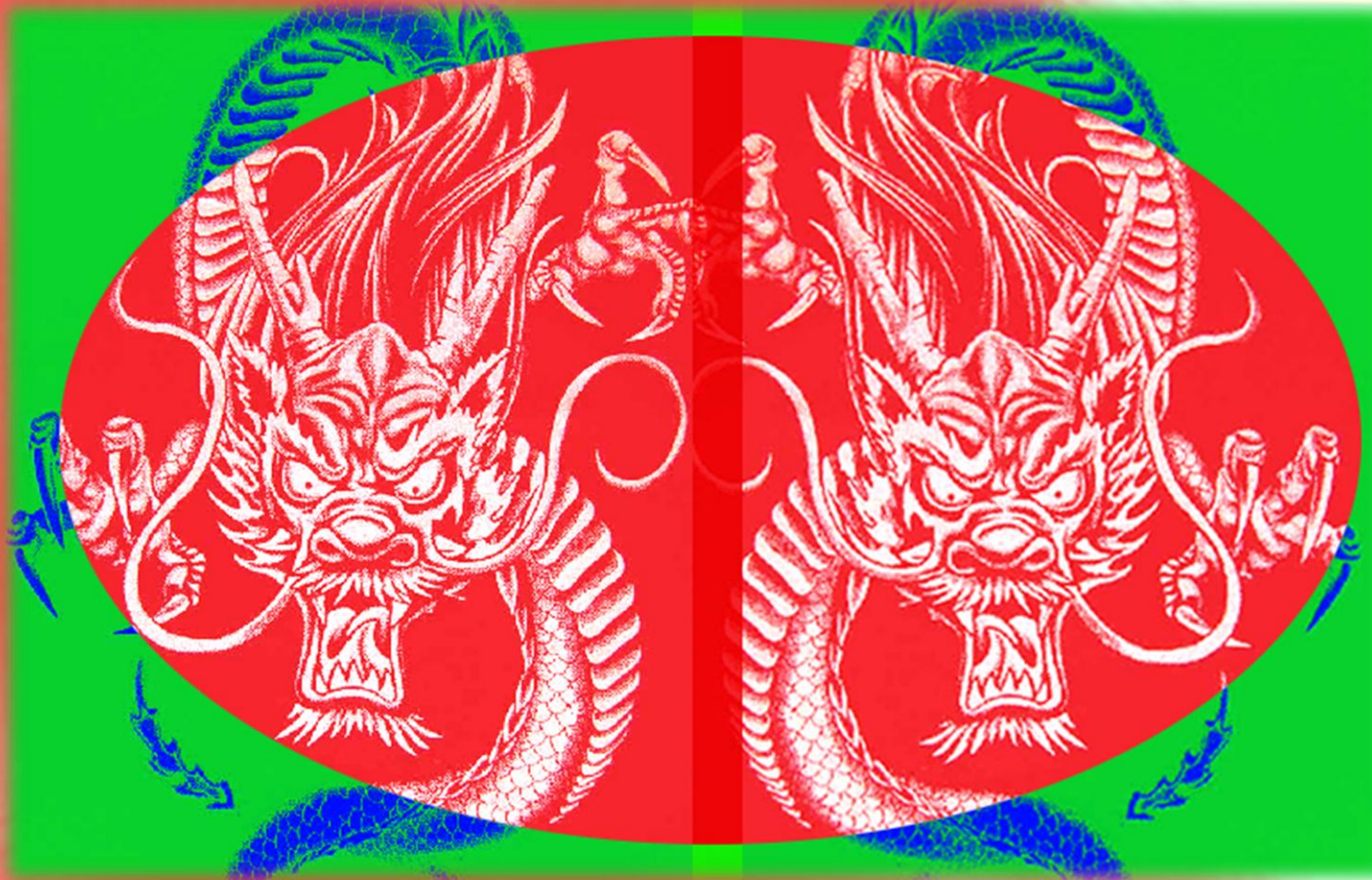
2 มังกรเฉาฟงเป็นมังกรที่ใช้สลักบนสถาปัตยกรรมชายคา โบสถ์

3 มังกรฟูเหลาเป็นมังกรที่ใช้ประดับบนยอดระฆังและกลอง ซึ่งเป็นเครื่องเสียงที่ใช้สำหรับต่อสู้หรือใช้ในการประกอบพิธีการที่สำคัญ

4 มังกรไยสูเป็นมังกรที่ใช้สลักบนฝักดาบ บนกระบี่ดาบ และบริเวณใบดาบ รวมทั้งใบง้าว

5 มังกรฉีเหวินเป็นมังกรที่ใช้ประดับบนชื่อสะพาน เพราะมังกรฉีเหวินเป็นมังกรน้ำและยังใช้สลักบนบริเวณหลังคาอาคารสถาปัตยกรรม เพื่อป้องกันไฟอีกด้วย แต่บางครั้งก็จะย่อให้เหลือแต่ส่วนหางเท่านั้น จึงกลายเป็นปลามังกร หางปลา

6 มังกรปาเซียนเป็นมังกรที่ใช้สลักที่บริเวณส่วนล่างของสถาปัตยกรรม เชื่อกันว่ามังกรปาเซียนนั้นจะสามารถช่วยพยุงน้ำหนักได้ ซึ่งเหมือนกันคนไทยที่มักจะใช้ยักษ์และคนแคระ ในการช่วยพยุงน้ำหนัก หรือบางครั้งก็จะใช้สิงห์แบกแทน

7 มังกรฉวนเป็นมังกรที่ใช้สลักบนลูกปัดของ"ซอ"เพราะมังกรฉวนนั้นชอบฟังเพลง

8 มังกรปักันเป็นมังกรที่ใช้สำหรับสลักบนประตูคุก เพื่อป้องกันการทะเลาะวิวาทของเหล่านักโทษ มังกรปักันเป็นมังกรที่รักในการใช้พลังกำลัง เป็นการแสดงความดุร้าย ซึ่งนักเลงมักจะนิยมสลักมังกรชนิดนี้ไว้ที่บริเวณแขน หน้าอกและบริเวณกลางหลัง บางคนก็สักไว้ที่หน้าขาและที่อื่น ๆ นักเลงพวกนี้มักจะสักมังกร "คุก" และเรียกขานกันว่า พวก ตัวหลักเล้ง จะใช้เป็นสัญลักษณ์

9. พญามังกรเป็นมังกร 4 ตัว ซึ่งปกครองอยู่เหนือทะเลทั้งสี่ คือทะเล ตะวันออก(ตัง) ,ใต้(น้ำ) ,ตะวันตก(ไซ) และเหนือ(ปัก) พญามังกรอาศัยอยู่ในปราสาทมหาสมุทรหรรษา(วังใต้ทะเล) และกินไข่มุกเจียงตู หรือไข่มุก และโอปอล เป็นอาหาร และพญามังกรทั้งสี่ตัวเป็นพี่น้องกัน บางแหล่งข้อมูลกล่าวว่ามังกร 4 ตัวนี้มีผู้ควบคุมชื่อ ฉิน แท็ง (Chien-Tang) เป็นมังกรที่มีสีแดงเลือด มีแผงคอเป็นไฟ และยาว 900 ฟุต

มังกรจีนสัญลักษณ์ของจักรพรรดิ

มังกร 5 เล็บ ให้เป็นสัญลักษณ์ของจักรพรรดิประดับบนฉลองพระองค์ ภาพนี้เป็นรูปภาพของ จักรพรรดิเสียนเฟิง ซึ่งเป็นพระสวามีของ พระนางซูสีไทเฮา มังกรจีนโดยเฉพาะมังกร 5 เล็บจะถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของจักรพรรดิหรือฮ่องเต้แห่งประเทศจีน โดยมีหงส์เป็นสัญลักษณ์ของจักรพรรดินี เนื่องจากตามตำนานได้กล่าวไว้ว่า หงส์เป็นพาหนะของพระแม่ซีหวังหมู่ ซึ่งเป็นเจ้าแม่ผู้ปกครองภูเขาคุนหลุน ซึ่งถ้าเทียบตามศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เขาคุนหลุนก็คือเขาพระสุเมรุของไทย ตามนิทานแล้วเจ้าแม่ซีหวังหมู่เป็นผู้ปกครองสวรรค์ฝั่งตะวันตกคู่กับเง็กเซียนฮ่องเต้ที่ปกครองสวรรค์ฝั่งตะวันออก เหมือนกับที่องค์จักรพรรดิเป็นผู้ปกครองบ้านเมืองแต่องค์ฮ่องเฮาเป็นผู้ปกครองวังหลัง คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

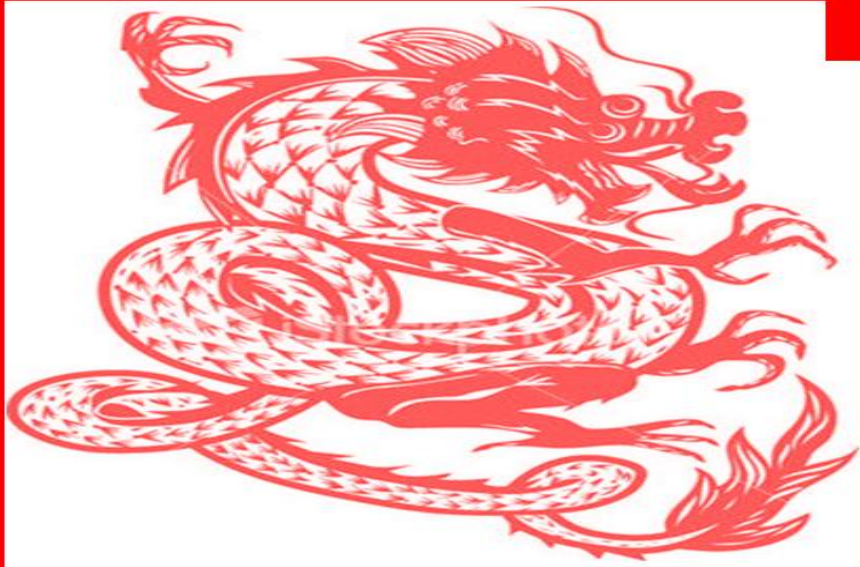

มังกรเป็นสัญลักษณ์ของจักรพรรดิจีน แต่การใช้มังกรเป็นลวดลายประดับบนเสื้อนั้นเป็นการแสดงถึงความสูงต่ำของตำแหน่ง ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. รูปมังกร 5 เล็บ เป็นมังกรหลวงที่ใช้กับสมเด็จพระจักรพรรดิและองค์ชายในลำดับที่ 1 และ 2 เท่านั้น
2. รูปมังกร 4 เล็บ เป็นมังกรทั่วไปที่ใช้กับองค์ชายในลำดับที่ 3 และ 4 องค์ชายลำดับที่ 5 เป็นต้นไปรวมถึงข้าราชการชั้นธรรมดาใช้รูปคล้ายงูที่มีเล็บ 5 เล็บได้ บางตำราก็บอกว่าเป็นรูปมังกร 3 เล็บ

หลังปี ค.ศ. 1759 ได้มีการกำหนดสัญลักษณ์ไว้อย่างแน่ชัด คือ จักรพรรดิ ขุนนางชั้นอัศวินมหาเสนาบดี เสนาบดี และราชบุตรเขยพระองค์แรก เจ้าชายพระองค์แรก รูปมังกรจะมี 4 เล็บ อัศวินมหาเสนาบดีที่โปรดปรานจะได้รับการพิจารณาเพิ่มเล็บมังกรเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตามการกำหนดขั้นฐานะก็มีเรื่องของสีเสื้อเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย สีของเสื้อที่จะใช้กับลายมังกรมีอยู่ 3 สีคือ

1. สีแดง 2. สีเหลือง 3. สีน้ำเงิน

สีแดงนั้นใช้ในงานพิธีมีความหมายถึงความสุข สีเหลืองใช้เฉพาะจักรพรรดิและพระมหากษัตริย์ (สีเหลืองเป็นสีของราชวงศ์ชิง แต่หลายความเห็บบอกว่าจีนน่าจะใช้สีเหลืองเป็นสีของพระเจ้าแผ่นดินมาตั้งแต่ยุคโบราณ เนื่องจากจีนมีความเกี่ยวข้องกับสีเหลืองมาตั้งแต่อดีต ไม่ว่าจะเป็น ดินเหลือง แม่น้ำเหลือง ฯลฯ) สีน้ำเงินหมายถึงราชสมบัติและประเทศลอร์ดของพระองค์พระเจ้าแผ่นดินจีนตอนพิธีราชาภิเษก เป็นผ้าปักไหมสีอื่นต่าง ๆ เป็นรูปมังกร 5 เล็บอยู่ตรงกลางด้านหน้า ข้างบนตัวมังกรเป็นกลุ่มดาว 3 ดวงที่อยู่ใต้ท้องมังกร ข้างขวาของตัวมังกรเป็นอักษรคำว่า "ฮก" หมายถึงความสุข ข้างซ้ายของตัวมังกรเป็นรูปขวานโบราณหมายถึงอำนาจ ในความเป็นจริงแล้ว องค์จักรพรรดิของจีนนอกจากจะเป็นผู้นำของประเทศแล้วยังเป็นผู้นำในทางศาสนาอีกด้วย ดังจะเห็นจากที่พระเจ้าแผ่นดินจะเป็นผู้นำในการทำพิธีต่าง ๆ ซึ่งตามคติโบราณที่ว่าแต่เดิมมังกรนั้นก็คือมนุษย์หรือเกิดมาจากมนุษย์(ดังที่กล่าวมาแล้วในเรื่องการกำเนิดมังกร) และรูปลักษณ์ของเทพเจ้าโบราณก็มีลักษณะเป็นครึ่งคนครึ่งมังกร มังกรจึงถูกนำมาเปรียบให้เป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์จีนนั่นเอง